

2.5 GEVELTUINEN

In sommige straten is weinig plaats voor groen. Het is de moeite waard om op deze plekken toch wat groene ruimte te maken. Een geveltuin is een minituin langs de gevel van woningen op gemeenteground.

Waarom zijn geveltuintjes belangrijk?

Een kleine geveltuin kan niet de impact van een tuin of park evenaren. Toch hebben geveltuinen veel positieve effecten op een wijk:

- Door geveltuinen ziet een straat er verzorgd uit en voelen mensen zich prettiger en veiliger.
- Geveltuinen vervullen een functie voor passerende vogels en insecten. Vogels kunnen even schuilen, insecten kunnen bijtanken bij bloeiende planten. Het zijn kleine oases in de stadswoestijn.
- Geveltuinen zijn plekken waar regenwater de grond in kan trekken. Bij een niet te groot dakoppervlak kan de regenpijp worden afgekoppeld.
- De planten in de geveltuin verdampen water en dragen dus iets bij aan het koeler maken van de stad. Hoe meer geveltuinen, hoe beter het werkt.
- Met een geveltuin maken mensen een kleine buffer tussen hun woning en de publieke ruimte. Daardoor nemen ze verantwoordelijkheid en laten ze met een mooi verzorgd tuintje iets van zichzelf zien. Vaak komen er ook bankjes. De contacten in de wijk kunnen erdoor verbeteren.

Geveltuin met gesnoeide struikjes

Geveltuinen in Blokzijl

Woningcorporaties en gemeenten kunnen aanleg geveltuinen stimuleren

Geeft bewoners tips voor de aanleg, bijvoorbeeld:

- Zorg voor goede aarde in het plantvak.
- Geschikte planten voor een geveltuin wortelen niet diep en hebben geen vervelende doorns. Op het internet zijn plantenlijsten beschikbaar (zie onder 'Meer informatie'). Let daarbij ook op de juiste standplaats, bijvoorbeeld:
 - In de zon: Lavendel, Salie, Stokroos.
 - In de schaduw: Varens, Anemoon, Gebroken hartje.
- Verwijderde klinkers en tegels kunnen worden gebruikt als tuinopsluiting door ze rechtop te zetten.

Check bij de gemeente of er spelregels zijn voor geveltuinen en/of hulp bij de aanleg. Geef bewoners duidelijke spelregels mee, bijvoorbeeld:

- De breedte is maximaal 1 tot 1,5 tegel (30 a 45 cm).
- Er moet 1.20 meter of 4 stoeptegels loopruimte overblijven op de stoep.
- Wanneer bij graafwerk per ongeluk kabels en leidingen tevoorschijn komen, moeten bewoners contact opnemen met verhuurder, gemeente of nutsbedrijf.
- De gemeente en nutsbedrijven hebben altijd vrije toegang tot de grond waarin zich de geveltuin bevindt.
- De grond waarin de geveltuin wordt aangelegd blijft eigendom van de gemeente.
- Bij klimplanten moeten bewoners goten en ontluichtingsroosters in de gevel vrijhouden.
- Overlast door overhangende takken en ander groen moet worden voorkomen.
- Geen bomen of grote heesters planten.

Onderhoud door de woningcorporatie

De continuïteit van het onderhoud aan geveltuintjes kan een probleem zijn. Daarom is te overwegen ook (sommige) geveltuinen aan een hovenier uit te besteden; bijvoorbeeld stukjes tuin die eigendom zijn van de corporatie of de gevel rond de hoofdingang van appartementengebouwen. Ook het afkoppelen van regenwater kan door de corporatie worden aangepakt op deze plekken.

Verwaarloosde geveltuin

Door een hovenier aangelegde geveltuin met kans voor afkoppelen

Meer informatie

- Stichting Steenbreek: het doel van de stichting is onnodige verharding tegen te gaan in zowel de private als de openbare ruimte. Steenbreek biedt assistentie bij een geveltuin campagne door een gemeente of andere organisatie. 'Samen 10.000 geveltuinen aanleggen in 2021.' <https://steenbreek.nl/wp-content/uploads/2021/01/A4-Inlegvel-Geveltuinen-web.pdf>
- Handleiding voor bewoners: 'Maak een geveltuintje'. <https://www.tuinbranche.nl/uploads/20180118-def-pagina-geveltuintje-drukklaar.f06351.pdf>
- Plantenlijst voor een geveltuin: Groei & Bloei. Handige planten voor een geveltuin. <https://www.groei.nl/tuin/tuinplanten/vaste-planten/handige-planten-voor-een-geveltuin>
- De Gezonde Stad. Maak je stoep groener met een geveltuin. <https://degezondestad.org/blog/18/maak-je-stoep-groener-met-een-geveltuin>
- Veel gemeenten hebben een stimuleringsbeleid voor geveltuinen. Amsterdam legt de geveltuin gratis aan op aanvraag van bewoners. Amsterdam Rainproof: Geveltuintje. <https://www.rainproof.nl/toolbox/maatregelen/geveltuintje>
- Zwolle: Een geveltuintje maken. Met instructievideo's <https://www.zwolle.nl/geveltuintje>
- Utrecht biedt gratis een bakfiets en een gevelpakket aan: <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/parken-en-groen/zelfbeheer/geveltuin-boomspiegel-bakken/>
- Rotterdam geeft informatie en spelregels en bied bij een collectieve actie subsidie aan. Geveltuinen. <https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/geveltuinen/>

Colofon

Dit handvat is onderdeel van de Groencatalogus Sociale Woningbouw, het eindproduct van het Topsector project Prettig Groen Wonen. Het project liep van 1 maart 2019 t/m 31 december 2021. Het is gefinancierd door Topsector Tuinbouw en Uitgangsmaterialen, de gemeente Den Haag en de woningcorporaties Staedion, Vestia en Haag Wonen. Projectpartners waren Wageningen Environmental Research (onderdeel van de WUR), het Wellantcollege in Rijswijk (nu onderdeel van Yuverta) en Van Hall Larenstein in Velp.

Auteur: Judith Klostermann

Illustraties en vormgeving: Ineke Weppelman

Foto's: Judith Klostermann, tenzij anders vermeld.

Teksten en afbeeldingen uit dit document mogen gebruikt worden met bronvermelding na overleg met de auteurs (robbert.snep@wur.nl, judith.klostermann@wur.nl, ineke.weppelman@wur.nl).

Dit document en alle andere onderdelen van de Groencatalogus Sociale Woningbouw zijn [hier](#) te vinden, op de website van het project Prettig Groen Wonen. Zie ook het webadres onderaan deze pagina.

15 december 2021, Wageningen

